

فارسی

الفبای آبروی ترکی (۱۴۰۵)

برنچی جزء

ایکنچی مرتبه با املروی پا

ایکنچی جزوی الفبای عربی در

اثر صدیق ابن عبد الرحمن حق بیردی القار غالی

اور نبورغ
محمد فاتح بن غلمان کریموف مطبوعه سی

۱۹۰۵

الفبای آبروی ترکی

برنچی جزء

ایکنچی جزوی الفبای عربی بولادر

اثر صدیق ابن عبد الرحمن حق بیردی القار غالی

1695-1920 بولاق ڈنیا درم

Дозв. цензурою С.-Петербургу 10 июня 1905 г.

عده فاتح بن غلام کریموف مطبعه سی — اورنیبورج

مؤلف طرفندن معام افندیلار که یا که آتا آنا بولغا
هر بی لر که بیر بزیر

ای عزتلو او قوتچیلرم ! «علم افندیلر !» علمالرمز بر نیچه
تورلى اصوله الفبالر ترتیب قیلوب یازدیلر، بونلرنک بوغیرت ارینه
تشکردن عاجزمز. شولا بدە بولسە بندە او زمنک تجریبەم ایلن بلدوکم
قدرلى طردوشوب او شبو الفبانی یازدم . بنم تأالیف و ترتیب قیلە قم
الفبانک ده ینشمکان یارلاری بولماقى طبیعیدر . شونك اوچون قلم
ایاس بولغان يكىت لرمىزدىن ينه ده مکمل و مفید رک الفبالرنى ترتیب
قیلېب وجودکه یعنى میدان معارفقە چقارمقلربىنى اوتنە من .

اول او شبو بىر نېچى جزء الفبانی او قوب تورکىدىن او قوب بازا بىلسون .
آندىن صوک ایكىچىن جزء الفباء عربىدىن فتحە ، كسرە ، ضمه ، تنوين ،
تشبىد وغيرى جمیع قاعده لرى ایلان عرب لساننىڭ اولان كامە شهادتنى
و عبادتىكا تىوش بولغان غيرى دعالى لرنى او قونى او ييرانوب قرآن
او قماقنى بىلسون . آندىن صوک علم حالىكە واخلاقىغە داڭىر یازلاش
اثرلرنك موافق لىسىدىن قايو مؤلفنىڭ تأالیفاتىدىن بولسە دە فائىل لىسىدىن
بر فىچە سەن اختىيار قىلسون اسلى بارودى اسلى مقصودى نىڭ اولسون .
بىزچە ابتدائى تەمىزلىك طریق تىھىلى مطلوبىدر . بعده كلام شرييغنى ،
صېنى ايسە هفتىك شرييغىن ، ياشى خورايغان ڪىشى بولسە ضور
قولدا غى كلام شرييغىن او قوب او يرالانسون . بوندىن بنم بلىمچە فائىدە
شول : شا كرد لر كلام شرييغنى اىك اول قايو نىسخە دەن او قسە لر شول
او قوغان آياتلارىنىڭ كامە لرى يولى و صحيفەسى ایلان او قغان آدمىنىڭ

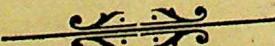
یادنده قالغانی هر کمارکه معلومدر. هم ینه حفظ قیلورغهده جنگل بولادر
او نو تلغان وقت ده تکرارکده بخشی بولادر. بندهده کلام شریف آیاتلری
او قو یازونی یلمکان صبی ^{حرب} فولنده قدر سز بولاوب طورب بعمنی در.
شول سببدن ایکنچی جزء الفبای عربی ذک اچنه قرآن آیت لری یازدم.
الفبای فی ایکی بولاک کچکنه کچکنه قیلوره منک پرسبی ده فقرا صبی لری
ادچون صائب آلو رغه آسان وینکل بولسون دیدم برسون آلو ب او قوب
بولاوب طوزدر غاج ایکنچی سین آلو ب او قوسون :

بو تعلیم طوغر و سند غ بحث لر تمام یازولا طورغان بولسه
بر نیجه ضور جلد کتابدار بولاچاغندن هر بنده منک اوز اجتهادچه او ز
اختیار نچه تعلیم قیلماق افرینه طاپش رو ب سکوت ایلادم.
او شبو درسلرفک آراسنده بعض فتحه کسره ضمه لرنی اورنی بلان
آز آز غنه کورکازه بارورغه کرک. کبلاجکه کی درسلر بینه کوب
فائدہ سی تیه چک .

بو الفبامی ۱. ب. ر. د. ۰. خرفلرن ادل کلتر دوب نرتیب
ایلا دکمند الفبای (آبروی) دیو اسملادم. عفو بیوره سز .

صلیق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنجی درس.

آ. ا. ب. ب.

۲ نچی درس.

آب. بـا. با. آبا.

۳ نچی درس. ر. ر.

آر. را. بـار. بـاـب. بـارـا. بـر. آرب. بـارـب. آراب.
توبانـدـه وـاـونـك آـلـبـونـه كـيـلـكـانـ الفـنـكـ اوـسـنـه (~) بوـكـيـ عـلامـتـ
قوـبـلـمـغـاجـ (آ) دـيـبـ آـوـزـوـنـ آـجـ فـقـرـمـاسـ. آـوـزـوـنـ تـورـوـبـ اـيـنـ.

۴ نچی درس. و. و.

او. بو. رو. بـارـا. بـورـا. اوـرـا. اوـرـبـ. بـورـابـ. بـارـرـ.

۵ نچی درس آو. بو در سده آوزون آچب ایتر.
آو. باو. آباو. آرو. بارو. آردو. دار. بورا او. بارا.
بولا. بودار.

۶ نچی درس. ی. ی. ی.
آی بایی. باوی یاری. آبی باری باری. با بایی. بوبایو بوبی.
بورادی. بُراوی. یابار. یاوار. ارو. بارو. یارو. آبو.
بوری بار.

۷ نچی درس. د. د. دال.
آد. دا. باد. یاد. دارو. دو دور. داب. آردو. دب،
آدب، داود. دی. باردي. یاردي. یاودی.

۸ نچی درس. پ. پ. بت.

یوردی. یودی. یو وادر. آز ردی. دیب ایدی. بورادی
یاودی. آبی بو یوردی. بویر آیو پری دیب ایدی. آی
بایدی. ابی بر آی یوردی. بر آربا بیرب یمار.

۹ نچی درس. ز. ز.

آز. باز. زا. زو. زی. بازو یازدی. اوزی یازب
پوری. بوزب بارا. بازار بوزدی. بازو بوزار. بز
بارامز. بر بازو یازوب بیار دیب ایدی. بر بوز بوزاو
پوری. آزدی. آزب پوری.

۱۰ نچی درس قاف. ق. ق. ق. ق.

قا. قی. قو. آف فار فایدا بار. باقی بوز آقدی. یوقار و فارا.
آزف یوف آز بیر. اوقو یازو یاری. آبزی اوزی اوقي.
بوزی آف ابی. فارا فرزی. قردا قرقب یوری. قرق
قر اوراق اورا. آبزی بازاردا فار بوز بار. بوز او یوقاریدا
پوری. آبو آفرا قری باقرا. بز قوی یبارابز.

۱۱ نچی درس. ۵. ۴. ۴. ه. ه. ۵۵. قه

هر یرده ده اوقو یازو یوق. آبزی بار اوقه ده یازده.
بازار فایدا؛ آیدا باریق. فار هر یرده ده بورادی. بز هربر بز
بارامز. داود آبزی هر یرده ده یوردی. آبی قیار بار دیب
ایدی. فاراقوی. آقبور.

۱۲ نچی درس. لام ل. ل. ب. ل. ل.

آل. لا. لو. لی. بالالار یازو یازالار. اوزبز باریزده اوقيبيز.

اوقو آبروی بولده ولى آبزى . بُز قدا بولوب باردىق . آبزى بال
آلپ باردى . بوپل بال آز بولدى . بوپل يوز قوى بولب قويىدق .
آف بالاوز هر يرده ده بهالي بولا . آيو آقرا بورى اولى بارى بريپولى .
ولى لَر يولدان بارالار .

١٣ نچى درس . نون . ن . ن . ن . حرکەلرنى كوركازب بارڭز .

نه . نا . نى . نو : قرآن ادقە بازو باز آبروی بولون . فازان
قاينادى آنف پله بىز . آنابزنى يزنى آربا بىلەن قوناققە آلپ بارا .
آنى دولقىن قورقە . قارلار قويilar بىنلار قردا قونالار . آبزى
قونان دونان قويilar آلدە . بالالار أللە نيلار آلديلار . ايدىندە نيلار
بار ؟ . او زون بورەنە لَر بولا .

١٤ نچى درس . كاف . ك . ك . ك .

كا . كى . كو . كە . بر ايکى كون بولدى كيابا قى اوردىكارى آلپ
كىلەرى . كونلار ياز بولده . اوردىكارى كىلە . اوئىنلار كورنىدە . كونلار
او زايدە . بىك كوب قى كيوكارى كىلە . بارندە كوردىك . كرڭ اوينا
كىركىل . اوئىن لَرده آوناب يور . بو بازو كا كرى بو كرى بولدى
«بولده» يارار ايندى . بالا اوينى بىلە كولە بىلە آوزن يُرب كولە بىلە ،
بىز بىز بىز ايدىك بىز اون ايکى قىز ايدىك قاب دە قاب .

۱۵ نچی درس. تا. ت. ت. ت. تا. ته. تو. تی.
آتی آنی او قیدر. او قی بله لر. بر تین بیر آله. تل بر لن آیت. بیل
بر لن کوتار. قادر آبزی کتو کوته. نهایی کتو کوته؟ بُلُنْدُر
فاز اقدان قونان دونان قوبیلار آلب فایندی. آکرنی کوته هر وقت
قاری. او قی بلو پازابلو بیک آرتق. بن بالا قاراب آرتدا فالدف.
آپی دورت قبات کیدی. آقرن کیتکان قویان آرتندن ینکان

۱۶ نچی درس. شین. ش. ش. ش. ش. شا. شی. شو.
شا کر دلارنی او قت او برت. شیر بیک لر نشلا دیلار؟ آشقا بار دیلار «بار دیلار»
نی آشادیلار؟ قار بوز قاوون آشادیلار. کوز بولادی قرار تو شه
با شلا دی. کیندر قیولا با شلا دی. بو کون قویاش بایدی قایتیق.
ایکی کشی آی کور دی. شهادت لک بیر دی. آی او شهو بردن کور زور.

۱۷ نچی درس ینه شین

زینی آبزیلار نشلی لر؟ یالاندا آشلف او رالار. گلنے بیلیلار. گبن
قویالار. هر کشی او ز اشن او زی بله. قش کوننده قار کوب بولا.
یاز قار بته. یشل او لنلار پر یوزن یشل کلم سبک قابلاب آلا. فر لار
آف قزل کوک بیز کلار بلن بیز نه. شا کر آبزی بردن یاز کونی آلن
فاز دره. بولیل ادن ایکی یوز قد اف آلن فاز لکی. آشقا بان تقان.

۱۸ نچی درس میم م م ه ه ه ه ه

آنام آنام ماهق توشک آلدیلر. مین قامش قلم آلدم. آنی دن آلما آلب
 آشادم. آلای اینمه. تُروش اوقه منلا بول. اوین اوینه اوینالا.
 کتاب مکتبه کوبَرَک اوقدا. مین اوزم بای بولودمنی بیک یاراتام.
 یاز کونی هر بر یه شلار کوب بولا. قشن کونی بولمنی. قشن کونی شمده
 کوب یانا آزقده کوب کِرک. هنر اوینَن بر هر فازه. تیک تورمه.
 بر اش اشله.

۱۹ نچی درس شولوق میم

بالام اوقه. بلاکای وقنده او قیلر یازه لر. بلاکای وقنده باشنه اشکه
 یارامبلر. تاشلقن مین قزل یشل گوک تورلی تاشلار تابب آلدم.
 بز قایتدق آلار قالدیلر. گنوبر قایندمادی آلار آلله نیلر آینه لر.
 آلار برلن یراف یردن آیرلدق. شوندن بپرلی کوردم. هه! آلب
 گیت. یوکروب کیل. تماکه تارتنه. آفللى بول.

۲۰ نچی درس گا گا گا گا

گا گی گو بزگه نی کرک؛ او قو برلن یازو کرک. بر هنر او پرازگه
 کِرک. مین ایوگه فاراب یوکردم. بز ایزتگه اشکه بارابز. مین

بوگولمه‌گه بارام. اش و قندنه کولاگاده یاتمه، يالقاو اوپرانمه. مین
يالقاو يکت توکل. قايده قوى آزده يارييم. بويل قش آور كيلدي.
ني اسلامك سرك «نسلامك» كرك. ڪوکده آى قوياش کوردم.
ڪوکدن فار ياددي. يرگه آشفق ايکدم اوراققه بارام.

٢١ نچي درس. صاد. ص. ص. ص.

صا. ص. صو. صارمصاد آشادم آوزم صاصه‌دي. يانمه کيلمه. اوگز صوده
بيك او صته يوزه ايكان. بار صو آلب کيل نيگه صوقالاميير؟ يازکونى
صوقا صوقالي لار بيت. صاو کشى اشلى. کوندم کشى في باي کشى في
منلا کشى في هر کمده ياراتا. يالقاو ڪشى في صاران کشى في نادان
کشى في براوده ياراتمى. ايدائگه صو توکمه فاراب صال. صاقمار
بويينا صال کيلكان. بوگون بزگه اتى بر صير صاتب آللده. آى هاي!
يارليلف الله نيلر آلور ايدم. آدول قام قاره ڪتاب صاتب آلور
ايدم. الله بو صارايىنى نيدن صالابز تاشىزىمى؟

٢٢ نچي درس. عين. غين. غ. خ. غ.

قاطى يومشاغن برگه کورکازوڭز

غا. غ. غو. غه. على آبزى ولې يزنى اوغلى. غلامان قدا عالم
يسكت. مين قارغالىغه ارقرغە بارام. اتى ده قارغالىدە اوقدى.
قارغالىدە مكتب بيک كوب. بونى قارغالى يكتى يازدى. بيک معقول.
علم اوگرن. عمرلى بول. شريعت ڪتابىمى اوتقە عبادت قيلورغە
قوشمى. گناهادى. صغىر قايىنمۇ فالغان دىب يالغان ايتمه.

زیرا

۲۳ نچی درس. شولوق عین.
قاطئی یومشاغن آرالاش کورکاز لسوون

سبی ایدک بالغ بولدق. یکت بولدق مال تابدق. آربا يصادق.
شگن تیز بولامادی. کنوب کنوب بالغب بتدم. قزلار تگو تگه‌لر.
اتیلر آنیلر اوقرغه عمل قیلمورغه قوشه‌لار. بو کتابنی یدی مرتبه
اوقدم هم بلدم. ایونی بیکلاب قوى. ایشگن یاب نفت. بُرکت
بای مال باق کنوشت. نوغای کبک صاوده‌گار بول.

زیرا

۲۴ نچی درس. لک. شک. لک. شک. لک. یا که نک

عده‌اندی وفارسی یازولادر «نک» او شبوکی یازولادر آهنگ تفنگ
فشندک جنک نهنک لنه کبی بزم بو زمانه‌ز نک بعض مؤلف‌لری
بروندنی قویمی لار بزهم زمانکه ایبارب نون سر یازمقنی قبول قیلدق.
؟ بو کبی سؤال علامنلارنده اورنی برلان کورکازه بار وکز)
اورک کوزک یوزک اوزکز کبلکزده مالکلرنک کوزن کورکز.
میکا برمهک «منک» صوم بیر الله. آلد وکزده کملر بار کور دئزمه؟
یغلامی «یلامی» اوقه. گناهملی کشی کبی فورقب یورمکز. بهادرلار
کبی مهابتلو صلابتلو بولوب یور وکز. کشلزني نشلا دئز؟ اویکزگه
قاینار دگزی؟ کنابک نک قای یرن اوقدک الله تگه کشیگه ایند کزی؟
اینکز الله. قصر صیرنی صاو مکز. تگرماندہ بغدادی تارتدم اون ایندم.

m (۱۰۸)

۲۵ نچی درس. ط. ط. ط.

طا. ط. طو. آط طون برلَن قایدا باردک ؟ طوطش بر او طالا گیلنر و گز.
 ملطف برلان اوینامه آطلب کیتار. همان آیدکانمنی تکلا غانک یوق. نیگه
 آط طون طاپب کیلترمدک ؟ اورامغه آطلار طوقطاغان « طوقتناغان »
 صاوداداب صاتب آلوگز. بر آطنی ولی ابزی فاری. آلورغه کلی.
 کورشکزده اشکز بارمه ؟ کوتب طوریم. آط آلب بیریهه ؟

۲۶ نچی درس. ج. ج. ج. ج.

جا. جو. جای کونی هریرده جلی بولا. قشن کونی کجه لرگه آشاطورغه
 جای کونی اولن اورروب قوی. بالام بالالارنی جومالاب جواتب جوربیک
 جلاتمه. قوناققه بیک جش بارمه. اوقدون قالمه. بالالارنک بیک
 تیز یازو بلکانینه بن عجب ایندم. علاج آبزی لارنک ایولری
 جاقنده. طاقر باصوغه اشکزگه بارگز. کیلگانده طوغز طباق کفر
 (کاغل) آلب کبل جدهه ؟ جه ایندی بو کونگه یازغانک یتارلک.
 شرلای هر کونی کوب اوته منلا دعالیم بولورغه کیرک.

m (۱۰۹)

۲۷ نچی درس. س. س. س. س.

سا. سی. سو. سزگه کملرنک سوزی تیزی ؟ . نیکزست سوز
 سویلامکز. مالک بولمسه هر دایم طروشوب اشلا. وقناخنی بوشه
 او تکازمه. اجتهاد قیل. کشیدن طمع قیلهه. آطممنی سیکسان صومغه

صاتب قطولدم. آرش اورادوب بتكان. بارى قىقدقسىھ قاھل لارى غىنە فالغان. اشلاگان كشىلر آرسە لىرده بىر نىرسە توگل. سۈونب قوانب يول بوبىن سىكىرگالاب قايىھلار. اشلامس ايدى تاماڭىھ آشارغە آزق كىرك. او سكا كىيارگە كىرك. آول كشىسى اشدىن قورقمى. شولاي اشنى كورب او سكان بولا. يىنه طاغى اول بله. جاي كونى كوبىرك اشلاسە فش كونى طاماغ طوق بولاسە. اشلامسە بولمى.

٢٨ نېچى درس . پ . پ . پ . پ .

پا . پ . پ . بىرپار آط آلدەم . اىكى پو ط صوغان آلدەم . پلا و پىشىردم .
يەعنى پلا و پىشىرگە كىيرك . پاپىرس س تارتودە يارامى . قاپلاپ كورپە آلدەم . يىلاننى آلدۇڭە قويب فارا كورارسک . پادشاھەزنىك طورغان قالاس سىنكەت پېتىر بورغ . آرپالى پوداوكەگە صالح . اوگىزگە جوكان كىيگىز مىيلر . جابق آطلىك جالى يوق . جالقاولرىنىك مالى يوق . جالقاو بولماسانلىك اوقو بىلەك آنسات .

يۇفارۇدە كۈركاز لakan حرفلايدىن بالانلىك او زىندىن سوزلار ترتىب قىيلىر و ب باز در تر غە كىرك ياز و نىك سلو بولوى حاجت توكل هرنە مىكە قىلغانى فاۋەلى .

٢٩ نېچى درس چا . چ . چ . چ . چ .

چا . چ . چو . جلامە . اوچەنى آچىم . اوچىن طوتىم . چوب چار آراسىنە يورمە . آشلىق ساچا «چاچا» بىز بىچقە يارابىز . بىزگە بىر چاق بىر ب طور . ايرتىگە بىچانىگە باررغە كىيرك . بوللار بىلەك بىر زاندە . سىنك

پچتک بارمه؟ کیر پچنی بالچدن باصی لار. بالچق آدم گه بیک
فائزدالی کیرک نرسه. اول بالچق یرنک اوستنده هر قایده بار.
چای اچه سم کیله. چب چق اوچب کیندی. صافمارغه صوغه بار،
شیطانغه ایارمه. جومارت یول. شنبه. یکشنبه. دوشنبه. سهشنبه.
چهارشنبه پنج شنبه. جهوده.

۳۰. سنجی درس خا. خ. خ. نج. ح. ح. گ. ح.

خا هی خو یا خدا دایا خداونده.
 حاج آبزی خلیل قایدا؟ ایگنده. باشقالاری قایدا؟ احمد پچان
چابا. صالح چپان تگه. محسن هسین لر نیشلی لر؟ یارمنیکه گه صاوده
قبیلورغه کیندی لر. آبزیلر صحراوه نشلی لر؟ اورالار کولته
جبیالار پچان چabalار. آبی فارپقلارنی بیک حرملا ژز. آلارنک کوکلن
طابکن. آلارغه هر وقت خیر ایمسان قیلو ژز. فایحه سن آلو ژن.
خبرسزدن خیر کورمس سک هر اشک ده صبرلی بول آشقمه.

۳۱. سنجی درس. فا. ف. ف. ف. ف. فو فه

بر فقیر کشی فانی بولغان. یوسفی فنار یاندردی. فقیر کشی نی
خورلامکن. کفر سوزی سوپلامکن. فرقان شریف. عارف سین بو
کون قایسی کتابکنی اوقدک؟ مفاتع الجنان کتابمنی اوقدم. مصطفی
کیاونی مفتاح قدما چاقرب آلب کندی. صفا کیلد و گز. خوش
کیلد و گز. فلاں افتندی قزل فس کیکان. هفته یدی کون بولادره

فال آچو فاسف لارنک اشی .

چیسلا اسملاری : غنوار . فبرال . مارت . آپریل . مای . ایون
ایول . آوغوست . سنتاپر . ادکتابر . نویاپر . دیکابر .

ژ. ژ. ژ. ژ.

بو هرفلار کوبراک فارسی وروس کامه لرنده بولادر وغیری اجنبي
تللارده یازولادر .

آزدرها . سازین . اینژینیر . نیژنی . یوزنی . ژاکون . مسکووا .
ڈولگه . ڈاتکه . ڈیکسل . ڈارینیه . بوندن توبانکی هرفلارنی
الفبای عربیده ڪوبِرک اوقرسز « اوقدرسز » اوشبُو توبانده ڪی
هرفلارنی شا کردارکه اوتفقاندہ ممکن قدری قرأت قاعدہ سنی اعتبار
قیلب تاوشلنر هر مرنه ک مفرجهندن چغارترغه طروشکن .

ض. ض. ض. ظ. ظ.

قاضی حضرتلىرى مفتى حضرتلىرى صور مرتبه‌لو کشى بولاار . اوقدون
پرده ضرر یوق . حضرت رضا بول . رمضان آبى کورندي . رمضاندە
روزه طوطو فرض بولدە . فضل الله ظریف ناظر بولغان . ظاهردە
ظهور ایندى . مظفر افندى ضررسز کشى .

ث. ث. ث. ذ. ذ.

ثانی . ثالث . مثال . حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه . امام اعظم

حضرت‌لرینک اسم شریفی نعمان ثابت اوغلی . مثقال . ثمن . حارت .
ئواب . اثواب . ذا . ذی . ذو . اذان ایته . بو الفباده ذا کر
افندینک ده سوزلری بار .

— ::::: —

ایمدى بالالارم وشاکردىرم ! يوفاروده کى الیف بالارزك بارسىندى
او قب بىند وگىز . بوندىن صوك بر آطنه هر تورلى سوپىله شە طورغان
سوزلرېزنى يازو قىلب يازوب آنا تله بىزدە کى سوزلرېزنى يازارغە
او بيرانە سز . او شبو آنا تله بىزدە بولغان بر نىچە نرسە لرنك بر نىچە
وقت لرنك حالتىن سىزلىرىگە آزغىنە معلومات بىلگىرم . آنلىك لاب تىڭلاڭز .

❀ صنو نى نرسە ❀

صو بر صيوق نرسەدر ؟ اما بو صيوق دىكان سوزنىك نى معناسى
بار، ايندى بىز ايدىمز صو صيوق دىب، شونك اوچون، صونك
بورتوكلىرى بر بر سىنه بىك ذق يابشوب تورماى، جايولوب كىتە،
اما قايدىغاندە تامىپى تامىپى بىلوب طورا، يافراقلار اوستىندە، آنڭ
كېك بىك واق تامىپيلار جاييلوب كىتەماي، صو بر نىچە تورلو نرسە نى
اروتە : طوزنى ، شىركىنى ، يىنه شونك كېنى نرسەلر صوغە صالحاج ارۇب
جايولە بتونلايى صرغە فاتوشوب كېتە، طازا صوهىچ بىر نرسە فاتوشەغان
صوبىرده يوق، آنڭ اوچون يلغەدە آغوب ياخىسى يرايچىنە طوروب
قيودە طوروب اىكتەپى بر نرسە كە تىوب طورو بلان صوغە بىر نرسە
فاطوشە، باشقە صولارغە قاراغاندە ياسڭور « يەھور » صۈرى قار صۈرى

طازاراف بولور، قایسی قیوننک صولاری باربیک قاطی بولا، چای کاده
یارامای، اول صو قاطی بولا ازبین فاطشقان اوچون شونک کبک
قطی صوبلان صابون زک کوبوکی چقمای، اول صوده صابن «صابون»
جایلمای، جایلو سده بیک آز، دینگز صوی آچی طوزلی بولا، ینه
بر تورلو یلغه لار بار، آنک صوینه آغاج یافراقلری باشقه تورلو
درسه لر تو شوب چروب یاتا، شول صوبیک تیز صاص، تو س او زکارا،
ایسی او زکارا، شول صونی اچارگه بیک ضرر امّا صوا وزی گنه بولغانه
هیچ فاچان ایسلامای، چرمای، آذره صوغه فاتشقان نرسه صو توکل،
درسه ایسلامه، بوزولا، طازا صو ایسلامای، شول فاتو شقان نرسه دان
صونی بیک بخشیلاب آرچوساک طوندرساک طازا صو بولور، کمش
بورتگی کبک اول صونک تو سی ایسی او زکار ماس، تهی او زکار ماس،
صو هر فاچان صیوق بولوب طور مای، صو هوانک صو و قلغی بلان
قططوب بوز بولا؛ جلن لف بلان اروپ صو بولا، قرغان تاش اوستنه
یاتیمیر اوستنه صونی صالساک قایناب بو بولوب هواغه کینه، موندان
بلامز صو هوانک صالحونلیقی بلان یا ایسه جلی لفی بلان او زی نک
روشن تو سن او زکارتنه، صونی بر چولما ککا صالحوب او زاق قایناتساک
آفرونلاب آز آز بارده قایناب بتار، قایبا کینه اول صو؛ اول صو
همه سی بو بولوب هواغه کینه، بولای ده صونک بور توکلری بیک طغز
توکل، بر سنه بر سی یابوشوب او بوشوب طور مای، اسی ده بیکراک
تار قالوب کینه، صو بو غه ایلانکاچ هوادانه صیق راق چینکلراک بولا،
شونک اوچون بو یوفاری کینه، هوا بزگه کور نمه سده صو بیک آور
درسه، شول بو یاگدان صو بولور. موئی بلاسک کیلسه بیک بولانوب
قایناغان قازان اوستنه صالحون پیالانی یا ایسه باشقه صالحون نرسه نی
طوطوب طور، قازان دان چقغان بو پیالاغه کیلوب ینکاچ صو بولوب
بتار، پیالا اوستنه تام پیلانوب طورور، تر زه پیالاسنه صو قاید ان

کیله ؟ بز تیرلا یمیز بزنک تندان تیر چینغا تیر صو کبک نرسه بو تیر
 قايدن کیله ؟ جلی يرکه صالحون پیالانی یاتیمهورنی کرتسلک شول ساعت
 پیالا تیرلای تامپی تامپی صوبولا ، بوصو قايدان کیله ؟ جلی هوا شولای
 صالحون نرسه کا کیلووب تیسه صوغه ایلانه ، ترزوه پیالاسیده شولای ،
 طشدان صودق ایچدان جلی کیلووب برلکاج پیالاده صوبولوب تامپیلانوب
 طورا ، ایندی کوردک صونک دورت تورلی حالی بار . قاتوب بوظ
 بولا . جلی لقدان صوقلقدان بوجه ایلانه ، ینه طاغی هوا روشنی بولا ،
 ینه صوکیونچه صیوق بولا . بر صوشولای هوانک جلی لغی بلان بوظدان
 اروب صو بولور . صودان بو بولور بودان هوا بولوب کینtar هوا
 بولماشهده هوا روشای بولور صوقاتب « قاتوب » بوظ بولگاج ضورایا ،
 سین بر شیشه کا صوصالوب قش کونی بیک صوق بیرکا قوی ، اچنلکی
 صو قاتقاج شیشه نی یاروب یبارور ، ینه بر صاوتهه صیوق مای صالح
 بر صاوتهه صو صالحوب صوقغه قوی ، مای آستندان قاتا باشلار صو
 اوستندن قاتا باشلار اگرده صو شولای آستندن قاطا باشلasse صو
 حیوانلاری بارسی ده هلاک بولور ایدی بو بر خدازک رهمتی .

◆ یاز کونی ◆

قش اور طاسی او زغاج کونلار او زایا باشلادی . آیته که یاز باشی
 طوقزنجی مارطدن باشلانا دیب . یاز کونی ټویاش جلیسی آرتا .
 آفردن آفرون فارنی کیمهوته . تامپی لار تاما . چوقر بیرلرکا صولار
 جبولا . یوللار قارلا . ایو تو باسی بخشی بولماسه ایوکا صو اوته -
 شونک اوچون یاز کونی ایو تو بیسن کوراب تو شرائی . تورلو یاقدان
 صو تو شوب یلغه داغی کولداگی بوظلار کوتار وله . یلغه لارنک بوظ

آغوب بنکاچ صو آرتا. چیتلاركا جایوله. بولونلارغه جایوله. ایدلکا، صاقههارغه، جایققە، نیچە کېڭىنە يلغەلار قوشولا طورغاندر. باز كونى بىر خور دىنگىز كېك بولالار. يراوستىندىكى فارلار اروپ بىتە. تىران چوقۇرلارده قوياش تىهامakan يراردەگىنە قالا، قار آستىندىن چغۇب يرلار كورونە باشلاي، اولن لر باشارا باشلاي كوز كونى چاچكان آرشلار ياشارا. آغاچلار يافراف ياروب چاچك آتا. هر قايىسى آغاچلار اوزلارينك ياشل كىوملىرىن كىيونەلر، اىك اياكارى قايدون، جوكا، جىرىڭ، ايمن، يافراف چىغارا. آزدىن صوك اورانگى يافراف چىغارا. اما شول بىلەك چىتون ياز كونى آورو بىلەك كوب بولا.

جای کونی

جای نک کونلری بیک او زون، تونلری بیک قسقه. قویاش
باریغاج کوک تبکرا سنده قزللاق سورولوب بتمای طاک بولا یاقتوروب
کینه. کوننک ایک او زون وقتی مای ایون آینده. جای کونی
کوبراك کونلر اسسى بولا. اما آشلف اوچون اولنلر اوچون
بو اسسى لک بیک ڪراک. جای کونی او زاف قورولف کوب ڏئر.
کشی کاده قورولف نک فایدا سی یوق. جای یاڭغور سز بولسە آشلف
کوپوب کینه. اولنلر آشلقلار هر قایسی جلی نی یاراتا یو و شلک نی
یاراتا. شولای قورو بولوب کوب طور غاج او زاف طور غاج بر بخشی
یاڭغور یاو سە خلق بیک سیون نه. یې یوزندا کى اولنلر صوغە طوپا.
اما قای چاغندە یاڭغور بـلان بـلکا بو ظی یاوا. شول بیک یامان.
یاڭغور دان صوک آشلقلار او سوب کینه. بـلـانـدـاـغـی بـچـانـلـارـ اوـسـوبـ

کینه . آشقلار دینگز کېك دواقۇنلاناوب او طورا . مونا جای بولى .
آول خلقنە اش يىدى . بولۇنلارغە چىساك چالغى طاوشلارى ايشتلور
پچان چومالەسى كورنە باشلار ، بولۇنلارده پچان كىيىانى كورنە باشلار .
براراده گوبايوب كىيىار . منه پچاننى چابوب كېپلوروب جىروب
كىيىان كا قويىيلار . اوراق يىدى . آرشلار قويولا باشلادى تىزرەك
اورەق كراک . چالغى ئى طاشلاپ او را فەقە طوطۇنالار . نېچە كوندان صرك
قاراساك دولقۇنلاناوب طورغان آرش او روپوب بىتكان . بارى قىقە
قا مول لارغىنە فالغان اما تزولوب طورا آلطىن تو سلى چومالەلر . اما آرش
اوراغى بتوب يېتكان بوغداي او لىكوردى . آرپا او لىكوردى . صولى
او لىكوردى . اول آراده قاراساك قارا بوغداي قىزارب كىيىكان چالغى
صوراب طورا . جىتون او زاركا وقت يېتكان بونۇنلاي يركا يېقلغان .
نىشلارسن . اول آرادا كېندىر اورلۇغى قويولە باشلاغان . او زاركا
وقت . چېچقىلار آشاب ياطا . قراو تو شە باشلادى . بىرانكى ئى قازوب
آلورغە كراک . آلماكوبدان آلماك آغاچىن دىن يركا قويولوب او لىن
آراسىنده آوناب ياتا . بارده او لىگىرە . بارده پشە . و قىننە اشلامك
كراک . و قىننە جىيماق كراک . جايىنك نېندىاي او زون كونلىرىدە يېتمائى .
كېچ بىلان يول بويىن طولو خىلەن آرۇب طالوب اشدا ئايتنى . ئى چاقلى
آرسالارده بىر نرسە توكل . سبونوب قووانوب يول بويىچە جىلاب قاينالار .
نىك بولاي بودوقتىه آول خلقى بىك شاد ئى آصاد موكون بويى قايرىر و
لوب پچان چاپماق ؟ . آصاد مۇ باشى يركا تىكايچە بوكولوب اوراق
اورەق ؟ قولونىدە آورچالغى . آلدندە قالدون پچان . او سىننەن قىزدرە
قوياش ماڭلايندان تىر آغا . الله تعالى قۆت بىرسن . شولاي بولسەدە
قووانوب اشلائى . اشلاماس ايدى تاما فە آشارغە كراک . آول خلقى
اشدن قورقىن . شولاي اشنى كوروب او سكلان . ينه طاغى اول بله
جاي كونى كوبىراك اشلاسە قىش كونى تاماغى طوق بولاسى . كون يخشى

چاغنە اشلاق بىتورايىم دىب آشغوب اشلاماسە بولماي. كون ياكغورلى غە كېتسە ايكماكى سز قالور. اول آول خلقى اوزى اوچون گنه اشلاماى. سين دە مىندە بوتون شهر خالقى آلار اشلاڭاننى آشاب طورامز. آلار اشلاى طورسون بىر آشاب طورايىف. آلارغە آقچە بولسون ايمانا تولا ركا. آلارنىڭ اشىنە كوب چداملىك كراك. كوب طرشلق كراك. نېچك ايتوب اشلا ركا. سين بىرده كوركازىڭ اشلا كانك يوق. چالغى طوطىپ چىجان چابىپ قارا كوب موچابارىك ؟ كىبان قويوب قارا كىباتىك نېچۈك بولور. ينه طاغى تو بدە چاچا بلماسى سن. سيراك چاچاركامو قويى چاچاركامو.

كوز كونى

ايون آين نىڭ طوقۇزىدە كون قىسقا را باشلاى. تون او زايا باشلاى. سەنتابىر اون بىزىدە كون بىلان تون تىيگىز بولا. شول كوندان كوز باشلانا. سەنتابىر دە قىشىنلاى بىته. هواغە صالحنىڭ توشە باشلاى. آز آز قراولار توشە. يەفرافلار اولن لەر صارغا يىا. يىرلەر صالحۇن بولا. هە بىر اولن او سودن طوقتى. ياكغور ياسىسى تىيز كىيمى. داق قىنه ياكغور ياسىسى دە يېنى تىيز چلاتا. كوز يىته باشلاسە شۇزىان بلىرسن. باالار كاغز اوچورتا باشلار. آغاج يەفرافلارى قويولا باشلاى. باشقە آغاجلارغە فاراغانىڭ قايدون ايلكارى راك يەفراف چىغارا يىنه ايلكارى راك صارغا يىا باشلاى. صارغا يىغان يەفرافلارنى كوزگىن جىيل آقرۇن آقرۇن قويوب بىتۇرا. آغاج باشىدە يەفرافلار قالماي. بارى مېلاش آغاچىنە مېلاشلار صەباق صەباق بولوب قىزار دېب طورا. صالحۇن جىيل لەر ايسە. آز آز فارىياوا. خەلخ قۇش اوچون حاضرلادە. يورط تىكرا سىين تۈزاتە.

قش اوچون ادطون آنوقلاب قویا . خاتنلار سوس تالقى . جىتن
ماضرلاب قویا . كوز كونىنده اش اول چاقلى كوب بولماي . جايىكى
اشدان بوشاغاج بيرام ياصاييلار . پشراalar هر تورلى آش . بوروشالار
قوناقغە . ياصىلار طوى . بوتون جاي اشلاگان كشى كاسىراك آزراف
قوناق بولورغە .

قش كونى

قش كونى قوياش زك ياققىسى بولسەدە جىلىسى بىك آز ، قوياش
كۈك يوزنده او زاق تورماي . قش زك كونىلرى جاي زك كونىلنىدان
كوب قىقە بولا . تونلىرى ادزون بولا . بىزدە قش بىك او زاق بولا .
بىك صوق بولا يلغە لار كول لر قاطما . بوظ او سىندان جىياو بورىلار
آط بلان بورىلار تلاسه قايدان كوپر كراك توكل . بوتون ير يوزىن
قالۇن قار باصما . قار كوب يىل قايسىسى يېلىرىدە ايڭىشار اوچار آرشىن
قار بولا . قش كونى قار نى چاقلى كوب بولسە فائىدا سى شولاى كوب
دىلار . يىرده ھوز كونى چاپكان آرسىلار او لان او لوقلارى تامورلارى
قار آستنده ياتا ھېچ بىر ضرر بولماي . اگر قش كونى قار آز بولسە
ير آستندا غى او رلوقلار قاتا چىروب كىتىه او لى يىل آشلىق ناچار بولا .
قار كوب يىل آشلىق يىخشى بولا دىلار . قش كونى او رمانلارده قوشلار
آز بولا . چىن كېك قورت كېك باشقە واق جانوارلار پاشالار « چىركى
چىن لار » بولماي . بوتونلارى بىتوب كىتىه قايسىسى يىركا كىرا يىعنى قىمىقە
كېك نىرسە لر . قش كونى زمبىن او لىگان كېك بولوب يوقلاب ياطا .
كوب قوشلار جىلى يىركا قىشلارغە كىتىه لر . سىيرچىلار ، طورغايلار ،
صانىنغاچلار ، كوزدان ايدىكارى كورنەمس بولالار . آلار قش كونى

فایسی یاقده جلی بىلغانون سىزه لر. تو شالك یاغىنده هر قاچان جلی
 بولا. قار غالار و چاداڭلار بىزنىڭ بلان مندە قشلاي. قىرىكىوكلارى اويا-
 ارىيەنە كىرالار. فایسی لارى قش بويىچە او زينك او ياسىنە يوقلاپ
 ياطا. آبوا او زينك او ياسىنە قش اور طاسى ينكاج او يابن بىرياغىندا
 بىرياغىنە ايلانوب ياطا شونك اوچون بوجىوانلىرى قش كونى يوقلاۋچى
 حىوان دىب اينەلر. تىيون او زيندە قش اوچون آزق چىكلاۋكلار جىوب
 او ياسىنە حاضرلاپ قويا. فایسی تىيونلار آغاج قوشندە قشلاي. يورط
 حىوانلارى آط، صىر، صارق، قش كونى صووقدە هلاك بولورلار
 ايدى آچقىدىن اولارلار اينى اىرده آدم آلار اوچون جلی آبزىلار
 ياصاب صالام پچان صولى حاضرلاپ قويماسەلار. قش يىتە باشلاغاچ
 آدم قش اوچون خاضرلانە اىكى قات تۈر زە قويا. مورجالاردان قوبى
 قوبى توتوندار چغا. مېچكاكوب ياغالار. جلی كىوم كىھ طون كىھ.
 آربانى طاشلاپ چانا جىكە باشلاي. اما آول خلقى قش كوننە اش سز
 طۇرمائى. قش كونى آشلۇق صوغالار. اندر طاپناتمالار باصترالار.
 خاتىنلارى ارجى جىلى كىيىر صوغما. قش كونى جايى كا قاراگاندا
 يورطلاردا شىم لادپا آرتغراق چانا. او طون كوب كراك بولا. آدم كا
 ياز بلان كوز آزراق اوڭغاى سز. اما قش كونى شول كشى كا يخشى
 كىنلىك يخشى ايپىو بولسى. كىنلىك يخشى كىومى بولسى. بولماسە نىشلاماك
 كراك. تىك مېچ آلدۇنە مېچ باشندە قزوئىپ او لاطرا. قىنلىك ياققى
 كوننلارى يخشى. اما بولا بورانلار، بولاچى جىيللار. بوللاطشە چقماسلىق
 كونلار. كوز آچب بولماي. اون آدم يىرداڭ كشىنى كورب بولماي..
 اىرده قىردا قالساڭ يول آداشوب باتوب اولودان باشقە اش يوق.
 قشنىڭ اىك صووق شەرقى چاتلاماما كونلارى قش او رتاستىدە ياكا يىل
 تىكىرالىنە. چاتلاماما كوز دىب اينەلار. بورانلار آغاچلار صووق قە

چىدا بېچە چاتلاب يارولا. شۇنك اوچون چاتلاما صوق دىب آيىلار.

حساب

٥ بس	٤ دورت	٣ اوچ	٢ ايکى	١ بر
١٠ اون	٩ طوغز	٨ سيڭز	٧ بىرى	٦ آلطا

آى اسەلارى

رمىع الادر	ربيع الاول	صفر	محرم
شعبان	جمادى الاول	رمدج	جمادى الاخر
ذوالحجىه	ذوالقىنه	شوال	رمضان

تابلیمتسه حساب

	بر	ایکی	اوج	دورت	پش	آلطن	یدی	سلز	توقف		
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱			
۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	اون
۲۹	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱	۲۰	۱۹	یکرمی
۳۹	۳۸	۳۷	۳۶	۳۵	۳۴	۳۳	۳۲	۳۱	۳۰	۲۹	اوتوز
۴۹	۴۸	۴۷	۴۶	۴۵	۴۴	۴۳	۴۲	۴۱	۴۰	۳۹	قرق
۵۹	۵۸	۵۷	۵۶	۵۵	۵۴	۵۳	۵۲	۵۱	۵۰	۴۹	ایلی
۶۹	۶۸	۶۷	۶۶	۶۵	۶۴	۶۳	۶۲	۶۱	۶۰	۵۹	آلطاش
۷۹	۷۸	۷۷	۷۶	۷۵	۷۴	۷۳	۷۲	۷۱	۷۰	۶۹	یتماش
۸۹	۸۸	۸۷	۸۶	۸۵	۸۴	۸۳	۸۲	۸۱	۸۰	۷۹	سکسان
۹۹	۹۸	۹۷	۹۶	۹۵	۹۴	۹۳	۹۲	۹۱	۹۰	۸۹	طوقسان
									۱۰۰	یوز	

برنچی جزء تمام بولندی بوندن صوک ایکنچی جزء القبای عربی فی او قورسرز

مؤلفنک باصله‌مش ساور اثرلری :

« کتبخانهٔ اجتهاد »

- ۱ نچی جزء فرانقلینک ترجه‌ههٔ حالی
۲ ،، فرانقلینک ڪون کورووی
۳ ،، امام اعظم (رهمه‌الله) نلک ترجه‌ههٔ حالی
۴ ،، حکمت و مکہیات
۵ ،، پاش یکنلر اوچون فائده‌لی حکایت
۶ ،، لطیفه
۷ ،، حجت
۸ ،، نچی جزء‌لر حکمای قدمیم ایله داشت‌مای
جديدة آرسند نه فرق بار

یقیندہ باصلاحق :

برکات تناسلیه . آمریقه کشفی .
بالالر مکنیں برنچی وایکنچی جزء‌لر .

بونلرنک هر قایوسی مؤلفنک او زنلک و کتابچیلردا .
صالملقبادر . کوبلب آلوچی غه اسکید که قیانه در .

مؤلفنک آدریسی :

г. Верхнеуральскъ (Оренб. губ.)
Сиддику Абдрахмановичу ХАКБИРДИНУ.